

Hygien

Gäller för verksamhetsområde/enhet: Vård och omsorgskontorets egenregi och privata utförare

Gäller från och med: 2022-11-01

Tillhör process i ledningssystemet: Säkerställa ändamålsenlig hälso- och sjukvård

Diarienummer: VON 2022/1248

Ansvarig för processen: Elisabeth Heigl

Ansvarig för dokumentet: Medicinskt ansvariga

Framtagen av: Medicinskt ansvariga

Ersätter dokument med Dnr/G: Riktlinje Hygien dnr VON 2021/1058

Kortsammanfattning av innehållet: Riktlinjen beskriver vård- och omsorgskontorets hygienriktlinjer inom kommunal verksamhet

Innehåll

1 Inledning	3
2 Syfte och mål	3
3 Ansvar	4
3.1 Vårdgivarens ansvar	4
3.2 Verksamhetschef	4
3.3 Medicinskt ansvarig sjuksköterska	4
3.4 Personligt ansvar	4
4 Kvalitet och säkerhet	4
Referenser	5

1 Inledning

Att förebygga infektioner är en viktig del i kvalitets- och säkerhetsarbetet inom alla former av vård, omsorg och omvårdnad.

Ett stort antal vård- och omsorgstagare rör sig mellan olika vårdgivare och olika vård- och omsorgsformer, såsom slutenvård, öppenvård och olika boendeformer. Kontakterna kan vara många och ibland täta, vilket ökar risken för smittspridning. Många av de som erhåller vård- och omsorgsinsatser har även en ökad mottaglighet för att få infektion, eftersom de ofta är äldre, multisjuka med nedsatt immunförsvar och många gånger har ett stort behov av omvårdnad. Enligt Socialstyrelsens föreskrift (SOSFS 2015:10) ska basala hygienrutiner tillämpas av personal i vård- och omvårdnadsarbete i de verksamheter som kräver det. Enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30) 5 kap. 1§ ska verksamheten vara av god kvalitet med en god hygienisk standard.

Riktlinjen används med stöd av Region Östergötlands Vårdhygieniska handbok i kommunal vård och omsorg. Handboken som är framtagen ur ett vårdhygieniskt perspektiv av Smittskydd och Vårdhygien beskriver rutiner som är utformade för att kunna tillämpas i särskilda boenden och inom hemsjukvård/hemtjänst. [Region Östergötland - Kommunal vård och omsorg \(regionostergotland.se\)](http://regionostergotland.se)

I den länsgemensamma *Överenskommelsen om samverkan Vårdhygien Östergötland* regleras den vårdhygieniska expertis som enheten för smittskydd och Vårdhygien Region Östergötland erbjuder kommunen samt samverkan och övergripande uppföljning för det gemensamma vårdhygieniska arbetet.

Från den 1 november 2022 gäller även Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om smittförebyggande åtgärder i vissa verksamheter enligt SoL och LSS (HSLF-FS 2022:44).

Denna föreskrift gäller:

1. sådant boende som avses i 5 kap. 5 § andra eller tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453), SoL,
2. sådant boende som avses i 5 kap. 7 § tredje stycket SoL,
3. bostad med särskild service för barn eller ungdomar enligt 9 § 8 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS,
4. bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS, eller
5. hemtjänst i ordinärt boende.

2 Syfte och mål

Syftet med riktlinjen är att tydliggöra vikten av följsamhet till basala hygien- och klädregler. Verksamheten ska säkerställa och följa upp att alla yrkeskategorier inom vård och omsorg har kunskap och kompetens kring basala hygien- och klädregler kopplat till gällande lagar, föreskrifter och rutiner.

Målet är att förhindra smittspridning och förebygga uppkomst av vårdrelaterade infektioner inom alla verksamheter. Att eftersträva 100% i följsamhet till basala hygien- och klädregler är målet men minimum är att målvärdet för följsamhet till hygienregler är 95% och klädregler 97% inom Norrköpings kommun.

3 Ansvar

3.1 Vårdgivarens ansvar

Vårdgivarens ansvar regleras bland annat av patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL där följande framgår:

3 kap. 1§ Vårdgivaren ska planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sätt som leder till att kravet på god vård i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) respektive tandvårdslagen (1985:125) upprätthålls.

Även följa HSLF-FS 2022:44 som innehåller föreskrifter och allmänna råd om smittförebyggande åtgärder i vissa verksamheter enligt SoL och LSS

Enligt Socialstyrelsens föreskrift om Basal hygien i vård och omsorg, SOSFS 2015:10, ska vårdgivaren fortlöpande följa upp verksamheten och säkerställa att bestämmelserna tillämpas. Detta regleras i SOSFS 2011:9, Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

3.2 Verksamhetschef

Verksamhetschef ansvarar för att verksamheten har kännedom om riktlinjer och rutiner samt att dessa efterlevs.

3.3 Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, ansvarar för att ta fram riktlinjer och rutiner samt följa upp att dessa efterlevs.

3.4 Personligt ansvar

Berörda yrkeskategorier inom vård och omsorg i Norrköpings kommun ska ha kunskap om och följa de basala hygien- och klädregler som gäller.

4 Kvalitet och säkerhet

Egenkontroll genomförs inom Norrköpings Kommun i form av hygienobservationer en gång per månad och hygienrund en gång per år. Brister i följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler som identifieras ska leda till att förbättringsarbeten initieras på enheten.

Återkoppling av egenkontrollen är en viktig del av verksamhetens kvalitetsarbete och ger ett stöd till det fortsatta systematiska förbättringsarbetet med att förhindra smittspridning och uppkomst av infektioner.

Deltagande i punktprevalensmätning basala hygien- och klädregler (PPM-BHK) genomförs årligen via Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och säkerställer ett fortsatt arbete för att skapa en god hygienisk standard.

Utbildning i basala hygienrutiner som rekommenderas av smittskydd och Vårdhygien Region Östergötland är Socialstyrelsens webb-utbildning, ”Basala hygienrutiner i vård och omsorg” [Socialstyrelsen utbildning](#)

Medicinskt ansvariga följer fortlöpande upp de egenkontroller som görs genom att ta del av statistiken regelbundet samt har patientsäkerhetsdialoger med ansvariga i verksamheten.

Rapportering vid förekomst av magsjuka (gastroenterit) och säsongsinfluensa. Medicinskt ansvarig sjuksköterska ska omgående meddelas via MAS-funktionsbrevlåda, mas@norrkoping.se om 2 eller flera fall inträffar på enheten. Skicka därefter rapportblad veckovis till MAS, använd inrapporteringsmall som finns på intranätssidan Vårdhygien inom vård och omsorg.

Referenser

1. Basal hygien i vård och omsorg (SOSFS 2015:10), [Senaste version av SOSFS 2015:10 Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg - Socialstyrelsen](#)
2. Vårdhygienisk handbok inom kommunal vård och omsorg i Östergötland – förhindra smitta och smittspridning, Vårdhygien i Östergötland, [Region Östergötland - Kommunal vård och omsorg \(regionostergotland.se\)](#)
3. Arbetsmiljöverkets författningssamling, AFS, Smittrisker (AFS 2018:4), [Smittrisker \(AFS 2018:4\), föreskrifter - Arbetsmiljöverket \(av.se\)](#)
4. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9), [Senaste version av SOSFS 2011:9 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete - Socialstyrelsen](#)
5. Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), [Hälso- och sjukvårdslag \(2017:30\) Svensk författningssamling 2017:2017:30 t.o.m. SFS 2020:1043 - Riksdagen](#)
6. Patientsäkerhetslagen (2010:659), [Patientsäkerhetslag \(2010:659\) Svensk författningssamling 2010:2010:659 t.o.m. SFS 2020:1052 - Riksdagen](#)
7. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om smittförebyggande åtgärder i vissa verksamheter enligt SoL och LSS; [HSLF-FS 2022:44 \(socialstyrelsen.se\)](#)